

4 Matisacions sobre els anteriors informes del Comit  d'Experts sobre la Carta en relació al valencià

El Comit  d'Experts ha elaborat fins ara quatre informes d'evaluació, els quals repassarem a continuació per a fer algunes matisacions a la llum de l'enquadrament socioling istic exposat en l'apartat 3.

4.1 Informe d'evaluació del cycle inicial de control

Sobre l'informe d'evaluació del cycle inicial de control, elaborat pel Comit  d'Experts i en data d'adopció 08/04/2005¹⁹, considerem necessari matisar els següents punts:

36. Les característiques lèxiques i gramaticals de la llengua valenciana no diferixen molt de les del català. L'Acadèmia Valenciana de la Llengua reconeix que el valencià va formar part del mateix sistema lling istic utilitzat en els següents territoris despuix de la seua incorporació a la Corona d'Aragó: Catalunya, Illes Balears, Principat d'Andorra, la Franja oriental aragonesa, la ciutat d'Alguer en Cerdenya, i el territori que hui en dia constituïx el departament franc s "Pyrénées-Oriental". L'Acadèmia Valenciana de la Llengua posa de relleu que el nom assignat a la llengua en València, és dir, "valencià", representa un element de diferenciació de l'identitat valenciana establida fa molts sigles, i compara la situació en la relació existent entre els portuguesos i els brasilers.

En este primer informe d'evaluació se reconeix la proximitat entre valencià i català, afirmació compatible tant en la nostra postura *autoctonista* com en la *particularista* (vore el apartat 3 de present informe). Afirmem, com s'indica en l'informe del Comit  d'Experts, que la denominació "valencià"  s un element de diferenciació de l'identitat valenciana, pero els firmants d'este informe anem m s all , puix eixa denominació dona nom a un conjunt de característiques lling istiques, a    s, fonètiques, lèxiques i morfosintàctiques, que conformen una modalitat lling istica valenciana diferenciada de les del seu entorn. Una modalitat lling istica en la que els parlants s'han identificat tan fortament com per a donar-li per nom el seu gentilici fa molts sigles, i que és la verdadera senya d'identitat, sent el nom només una part, no menor, d'eixa senya d'identitat tan forta.

¹⁹ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806dba66> (versió en castell ) [Recuperat el 05/08/2018]

754. El Comitè d'Experts considera que l'informació de que dispon no li permet evaluar si els elements de la cultura i l'història valenciana que es reflectixen en la llengua s'ensenyen a tots els alumnes en València, inclosos aquells que següen programes en els que el castellà està més present, i aquells que queden exents d'estudiar el valencià. Aixina mateix, el Comitè d'Experts va rebre una queixa sobre que s'ha exclòs als autors catalaparlants de tots els programes en València per raons polítiques i contra l'opinió tant de la Real Acadèmia de la Llengua Valenciana com del Consell Valencià de Cultura.

En l'informe es fa referència a una queixa sobre el fet de que s'ha exclòs als autors catalaparlants de tots els programes en València per raons polítiques, contra l'opinió de la AVL (erròneament nomenada com "Real Acadèmia de la Llengua Valenciana") i del Consell Valencià de Cultura (CVC). No nos consta eixa exclusió dels autors catalans; més aïna considerem que es donen (tant en l'any 2005, en que es redactà l'informe d'evaluació, com en l'actualitat) les següents circumstàncies contràries a l'esperit de la Carta:

- Els autors valencians, catalans i balears que escrigueren en les seues respectives modalitats llingüístiques pròpies són mencionats casi sempre, en estos materials didàctics escolars, com "autors en llengua catalana" o directament com "autors catalans", independentment de que els mateixos denominaren a la seua modalitat llingüística "valencià" o "llengua valenciana", o de que afirmaren ser de nació valenciana. És dir, es parla retrospectivament d'una "lliteratura catalana" per al conjunt del valencià i el català. En conseqüència no es parla d'una lliteratura valenciana, feta per valencians en la seua modalitat, ni d'una cultura privativa valenciana, ni d'una identitat valenciana singular. Este fet partix d'un aspecte llingüístic, pero es projecta a aspectes extralingüístics que no es poden obviar en analisar el cas del valencià. Per tant, no s'està respectant la realitat de l'història valenciana, ni tan sols el criteri, proclamat per la AVL, de respectar la denominació de "valencià".
- A banda, no sols no s'observa una absència d'escriptors d'orige català en els continguts dels llibres de text sino, ben al contrari, lo que s'observa és que els escriptors valencians estan en franca minoria, cosa sorprenent si de lo que es tracta és d'ensenyar la llengua valenciana i la lliteratura escrita en eixa llengua.
- Discrepem respecte a la necessitat d'incloure autors no valencians, procedents del restant del diasistema occitanorromànic, en l'ensenyança de la llengua i la lliteratura valencianes. En cas que es considerara l'inclusió d'algun autor d'estes característiques per la seua especial relació en València, no deuria limitar-se als propis de les modalitats llingüístiques balear i catalana, sino que deuria ampliar-se a les variants occitanes i aragoneses, per existir des d'antic influències mútues, en peu d'igualtat, entre totes elles (fins al punt d'haver-se considerat el català, fins a dates recents, com un dialecte del provençal o occità).

- Per últim, **i ací sí veem una exclusió d'autors per motius polítics**, en el sistema educatiu a tots els nivells hi ha una **clara tendència a obviar, amagar o descalificar les aportacions dels l·literats i estudiosos valencians autoctonistes, pel fet de ser-ho**.

No estan presents en els llibres de text, o es despachen en uns pocs paràgrafs en els que s'emfatisa, de manera falaç, que la seua postura supongué un supost retrocés per a la recuperació del valencià. Els materials didàctics proposen als alumnes la llectura d'ensajos de Joan Fuster (anexioniste), pero no de Miquel Adlert (autoctoniste); poesia de Vicent Andrés Estellés (anexioniste), pero no de Xavier Casp (autoctoniste); noveles d'autors catalans o valencians de pensament anexioniste o particulariste, pero no d'autors valencians autoctonistes de similar calitat.

Pensem que estos fets no contribuïxen al coneiximent de la modalitat llingüística valenciana (la llengua valenciana o idioma valencià), la seua història i la seua realitat sociològica, ni fomenten unes actituds crítiques en els chiquets i jóvens, sino més be al contrari.

846. En 1998 es va establir una Acadèmia Valenciana de la Llengua. El seu estatut estipula que l'Acadèmia és l'institució la funció de la qual és determinar i elaborar, en el seu cas, la normativa llingüística de l'idioma valencià. També velarà pel valencià, partint de la tradició lexicogràfica, l·literària i la realitat llingüística valenciana, aixina com de la normativisació consolidada a partir de les anomenades Normes de Castelló.

En este punt, només volem remetre a l'apartat 3, en el que es fa una crítica de còm la AVL ha actuat en alguns aspectes de forma contrària a l'esperit de la seua llei de creació, per quant no sempre és fidel a la tradició lexicogràfica i l·literària valencianes, ni a la realitat llingüística actual del valencià, ni molt manco a una suposta normativisació consolidada a partir d'unes bases d'ortografia provisionals que no han vist l'evolució en base a amples acorts que prometien.

4.2 Informe d'evaluació del segon cicle de control

Sobre l'informe d'evaluació del segon cicle de control, elaborat pel Comité d'Experts i en data d'adopció 04/04/2008²⁰, considerem necessari matisar els següents punts:

82. El Comité d'Experts és conscient del debat permanent sobre la denominació del català i el valencià. En València, la llengua es diu valencià i en Catalunya es diu

²⁰ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806dba69> (versió en castellà) [Recuperat el 05/08/2018]

català. No obstant, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua afirma que es tracta de la mateixa llengua des del punt de vista filològic, ja que és la llengua parlada en les Comunitats Autònomes de Catalunya, les Illes Balears i Andorra (Decret 2/2005, de 29 de març, emés per la presidència de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua sobre la Resolució relativa als principis i criteris per a la defensa de la denominació i entitat del valencià).

83. Sense entrar en este debat, el Comité d'Experts considera important que la denominació de la llengua i la seua identitat no obstaculisen la plena aplicació de la Carta, especialment en els sectors de l'ensenyança, els mijos de la comunicació i la justícia (com s'indica en el segon informe periòdic, pàgs. 79-80). Invita a les autoritats competents a resoldre esta qüestió en benefici de la llengua.

84. El Comité d'Experts recorda que la seua funció no és desafiar la legislació espanyola, sempre i quan la llengua de que es tracte reba la protecció necessària, ja que això supondria anar més allà del seu mandat de velar per l'aplicació de la Carta. Per lo tant, en el segon informe d'evaluació, el comité d'Experts va decidir considerar el valencià i el català per separat.

Volem en este punt cridar l'atenció del Comité d'Experts sobre el fet que el debat no es reduïx **en exclusiva** a la denominació del valencià, que sent un tema important no és més que la superfície del problema, sino també a l'entitat del valencià com a modalitat llingüística diferenciada del català, i al seu reflex en un estàndart oral i escrit propi per al valencià, a vehicular en l'ensenyança, mijos de comunicació, Internet, etc. Tornem a remetre a l'apartat 3 del present informe, que profundisa en els atres aspectes sociolingüístics que considerem rellevants, i a l'Anex III.e, en que es fa referència al Dictamen del CVC que reconeix el poliedrisme del conflicte i que motivà la creació de la AVL.

Des d'una postura autoctonista, pero en coincidència, en este aspecte concret, en els partidaris de la postura particularista que teòricament és l'oficial en la AVL, considerem que no tindrem en conte eixos aspectes, i aplicar unes polítiques llingüístiques essencialistes (que no tenen en conte als parlants) en relació al valencià, pot ser molt nociu per a la llengua (de fet, per als seus parlants, que són els que donen sentit a tots els drets llingüístics que es pretén protegir).

Estem a favor d'una convivència i relació amistosa entre modalitats llingüístiques pròximes. Pero si esta es convertix en una subordinació dels parlants valencians front als catalans, presentant un estàndart valencià intencionadament alluntat de la llengua viva per tal d'aproximar-lo al català i que aixina no calga un tractament diferenciat, li estarem fent un pobre favor als parlants del valencià, i generarem desafecció i abandó de la llengua.

Per últim, celebrem que el Comité d'Experts decidira en el seu dia seguir mantenint un tractament separat per al valencià i el català, i animem a que eixa separació no només es

faça en atenció a la denominació llegal de la llengua pròpia en els distints territoris, sino també al fet que eixa denominació evidencia: la voluntat dels valenciaparlants de tindre un model llingüístic propi per a la llengua a la que li han posat el seu nom.

4.3 Informe d'evaluació del tercer cicle de control

Sobre l'informe d'evaluació del tercer cicle de control, elaborat pel Comité d'Experts i en data d'adopció 02/12/2011²¹, considerem necessari matisar els següents punts:

179. En l'últim informe d'evaluació, encara que es va reconéixer la gran presència de ONGs per als idiomes de la Part III i alguns idiomes de la Part II, el Comité d'Experts va encorajar als òrguens i autoritats pertinents a establir un fòrum de diàlec i cooperació en representants de tots els llengües regionals o minoritàries. Va llamentar la falta d'una cooperació adequada entre les comunitats que compartixen llengües idèntiques o similars, com València en Catalunya i les Illes Balears. Per lo tant, va encorajar a les autoritats a promoure la cooperació i la comprensió mútues en benefici dels idiomes.

De nou ací recalquem que per als valenciaparlants autoctonistes i particularistes (vore l'apartat 3 d'este document) qualsevol relació de col·laboració en territoris de llengües similars serà benvinguda sempre que no es faça des d'una subordinació del valencià respecte ad altres modalitats llingüístiques. Per desgràcia, les posicions anexionistes dels àmbits acadèmics formals i part de les forces polítiques valencianes, i més recentment del propi govern valencià eixit de les urnes en 2015, transformen una sana col·laboració en un instrument per a la despersonalisació del valencià (modalitat estrictament valenciana) que va en perjuí dels seus parlants. S'antepón, d'esta manera, el benefici de l'intangible "la llengua" (en una concepció unificadora) front als drets dels parlants i de "les llengües" com a expressió de persones i colectius.

També manifestem que les ONGs que treballen pel valencià des de postulats autoctonistes (i també algunes particularistes) som casi per complet excloses de qualsevol iniciativa en favor de la promoció de la llengua valenciana (com pot ser l'elaboració dels informes periòdics per part del govern espanyol i valencià), donant a sovint l'impressió de que les úniques ONGs que treballen pel la llengua en València són les anexionistes. La falta de mijos econòmics que patim les entitats culturals autoctonistes fan que no hajam pogut alçar la veu en temps i forma en els cicles de control anteriors, cosa que pretenem subsanar en la redacció del present informe.

Paràgraf 3

21 <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806dba6b> (versió en anglés) [Recuperat el 05/08/2018]

Les Parts es comprometen a posar a disposició en les llengües regionals o minoritàries els texts llegals nacionals més importants i aquells que es relacionen particularment en els usuaris d'estos idiomes, a menys que es proporcionen d'una altra manera.

816. En el seu segon informe d'evaluació (paràgrafs 915 a 917), el Comité d'Experts va considerar que el compromís s'havia complit parcialment, ya que els texts anteriors a l'acort de col·laboració de 2000 entre l'Administració General de l'Estat (Bolletí Oficial de l'Estat BOE) i el Govern Valencià tenien no ha segut publicat en valencià. Va animar a les autoritats espanyoles a publicar atres "texts llegals nacionals més importants" en valencià independentment de la data de la seua publicació original.

817. Com se senyala en el context del català en Catalunya (vejau l'apartat 275 anterior), la versió catalana del Bolletí oficial de l'Estat (BOE) apareix ara mija semana més tart que la versió en espanyol, per lo que les traduccions es publiquen oportunament. Además, en els últims dos anys, totes les lleis des de 1977 fins a 1998 han segut traduïdes oficialment. Les versions consolidades no són oficials.

818. A la llum d'esta informació, i en funció de la proximitat entre el català i el valencià, el Comité d'Experts conclou que el compromís es complix.

En este punt volem manifestar la nostra discrepància en el paràgraf 818 de l'informe del Comité d'Experts. Per a la majoria de valencians, que sociològicament s'emmarcarien en les postures autoctonista i particularista (segons se descriuen en l'apartat 3 d'este document) l'absència de versions valencianes en documents com el BOE no és adequadament substituïda per les versions catalanes. L'absència de versions valencianes propicia que els ciutadans opten per la versió original en castellà, llengua en la que són plenament competents, per no identificar-se en la versió catalana.

S'ha de considerar que l'estàndart per al valencià de la AVL és convergent en el català, i per tant sobre el paper dona una impressió de més proximitat entre el català i el valencià de lo que les realment presenten les varietats vernaculars usades pels parlants. Pero inclús a pesar de que l'estàndart de la AVL té una vocació convergent (compatible en el particularisme i en l'anexionisme), l'entitat normativa manifestà en el seu dictamen sobre el nom i entitat del valencià²² (sobre el que es donen més detalls en l'Anex III.f) lo següent:

8. Partint d'estos criteris, en l'àmbit territorial valencià, la codificació s'ha fet i es fa d'acord amb un model que incorpora les característiques pròpies dels parlars valencians, tal com es reflectix en els acords normatius adoptats fins ara per l'AVL. Això possibilita disposar de versions valencianes pròpies (mitjans de comunicació, productes audiovisuals, aplicacions informàtiques, mercat editorial, texts litúrgics i religiosos...),

²² Se poden trobar més detalls sobre este document en l'Anex III.f.

la qual cosa no s'ha d'interpretar com a signe de fragmentació lingüística, sinó com una via de promoure l'ús de l'idioma mitjançant l'acostament del model de llengua valencià als seus usuaris...

9. [...] *Esta desitjable convergència ha de ser perfectament compatible amb la possibilitat d'utilitzar els models de llengua propis de cada territori en els usos que afecten les relacions particulars entre les institucions de fora del nostre àmbit lingüístic (resta d'Espanya, Unió Europea...), per una banda, i les institucions i les persones físiques i jurídiques de les comunitats autònomes que compartixen el mateix idioma, per una altra.*

Per tant, considerem que l'absència de versions valencianes del BOE entraria en contradicció en els punts citats del dictamen, no podent-se considerar complert el compromís, com tampoc el propi dictamen de la AVL.

Fem notar ací que l'absència de versions valencianes del BOE s'està produint de nou des de finals de l'any 2015, en esta ocasió a conseqüència de la decisió expressa del govern valencià d'assumir la traducció al català en anys alterns, de forma coordinada en el govern català, com vorem en el punt 5 d'este informe.

Els valencians autoctonistes i particularistes interpretem que este moviment, que el govern valencià justifica aduint motius d'eficiència, té una motivació també política: fer convergir "de facto", i en una intencionalitat exclusivament política i ideològica, la modalitat lingüística valenciana en el català estàndart, acostumant als usuaris del valencià ad eixe model que, per ser cada volta més pròxim al model de Catalunya, acabarà fent innecessàries en poques generacions les versions en els models de llengua propis dels territoris no catalans, mercé a una política lingüística contrària a la personalitat idiomàtica valenciana.

876. Durant la visita sobre el terreny, el Comité d'Experts va ser informat sobre la disputa sobre la retransmissió del canal públic TV3 de Catalunya en València. Durant 25 anys, TV3 es va retransmetre en València a través de repetidors en finançació privada. Mai es va otorgar una llicència per a esta retransmissió. Segons la ONG, per a evitar la llei espanyola que prohibix als canals de televisió de les regions autònomes retransmetre més allà del seu propi territori administratiu, el retransmissió es va basar en el consentiment tàcit d'abdós governs regionals. Segons l'informació complementària rebuda per les autoritats valencianes, despuix de la transició de la tecnologia analògica a la digital en abril de 2010, es varen prendre mides per a detindre la radiodifusió o la retransmissió de canals de televisió sense llicència. Segons ells, la regulació actual de la televisió i la disposició tècnica ha obligat a regular el control de la radiodifusió i les llicències.

877. L'associació de la llengua valenciana "Acció Cultural" ha segut multada per les seues activitats de retransmissió. Va apel·lar al Tribunal Suprem pero va perdre el cas i

també deu pagar el tancament dels repetidors, lo que equival en total a una multa de 800.000 euros que es pagarà al govern valencià.

878. El Comité d'Experts expressa la seua decepció pel fet de que les autoritats valencianes no hagen demostrat una acció més decidida per a facilitar la retransmissió de TV3.

879. Poc despuix de la visita sobre el terreny, el Comité d'Experts va ser informat de que el Congrés dels Diputats acaba d'acceptar la discussió de l'Iniciativa Llegislativa Popular "Televisió sense Fronteres", promoguda per "Acció Cultural", en recolzament d'una llegislació que assegure que els canals de televisió (regionals) en idiomes cooficials es puguen vore (en TDT) en atres regions que parlen el mateix idioma o un idioma similar.

880. El Comité d'Experts considera que el compromís seguix complint-se. No obstant, insta a les autoritats espanyoles a trobar una solució viable per a la qüestió de la retransmissió en l'esperit de la Carta. Ad este respecte, subralla la necessitat de que les Comunitats Autònomes que compartixquen la mateixa llengua o un idioma similar cooperen, en benefici de l'idioma, respectant l'identitat de cada comunitat.

Sobre estos punts, no entrarem en valoracions detallades sobre aspectes tècnics o jurídics en relació a la multa pels repetidors no autorisats de l'associació "Acció Cultural del País Valencià" (ACPV).

En general considerem que per a la percepció de la diversitat i la riquesa llingüística d'Espanya i Europa és positiu tindre accés a quants més mijos de comunicació i d'entreteniment millor, tant de territoris en llengües pròximes al valencià, com puguen ser les modalitats catalana i balear pero també les occitanes i aragoneses, que formen part del mateix diasistema llingüístic, com d'uns atres territoris veïns que tenen el castellà com a llengua pròpia, o inclús de territoris que tenen llengües en menor grau d'intel·ligibilitat mútua. Pero igualment pensem que els ciutadans, si tenen interès, poden accedir als continguts d'eixos mijos de comunicació d'atres territoris per mig d'Internet (en les pàgines web d'eixos mijos, que oferixen *streaming* i programes gravats) o en els paquets de televisió per cable, en els que solen estar presents i disponibles en tot el territori espanyol.

Aixina, els intents de conseguir la difusió de canals de televisió i ràdio entre territoris a través de la transmissió per l'aire, que conta en necessàries llimitacions d'ample de banda en les freqüències assignades, és vist per part d'entitats com ACPV, sobre tot, com un objectiu simbòlic i propagandístic, des de la seua concepció del poble i la llengua valencianes com una part del poble i la llengua catalanes.

Sí que volem fer un apunt respecte a lo indicat al final del paràgraf 880, quan diu "... subralla la necessitat de que les Comunitats Autònomes que compartixquen la mateixa llengua o un idioma similar **cooperen**, en benefici de l'idioma, **respectant l'identitat de cada comunitat**".

Considerem que **les accions d'associacions en una postura lingüística anexionista**, que han rebut des de fa dècades quantioses subvencions per part del govern autonòmic de Catalunya –**més de 30 milions d'euros** des de 1984 en el cas de **ACPV**²³, i **casi 2 milions d'euros** des de 2005 en el cas d'atra important entitat anexionista, **Escola Valenciana**²⁴–, **són percebudes per la majoria dels valencians com una anormalitat**: se pot entendre que el govern de Catalunya recolze a associacions en territoris en que es parla català i en que esta llengua no té una protecció oficial, pero la promoció del valencià en València és una competència que correspon al govern dels valencians. És més, eixes accions són vistes com **una intromissió que no respecta l'identitat valenciana sino que vol influir en ella**, tant en l'aspecte lingüístic, com en el cultural i en el nacional/identitari.

Molts valencians veuen en recel a les associacions anexionistes i el seu interés en que es veja la televisió pública catalana TV3, puix consideren que són estratègies per a introduir en València un mig de propaganda per a difondre l'ideologia nacionalista expansionista catalana (pancatalanisme), i no només un intercanvi cultural entre veïns en la mateixa llengua o un idioma similar. Este recel ha augmentat en els últims mesos, per la situació política en Catalunya i, en concret, per les crítiques que ha rebut TV3 per ser una ferramenta propagandística de l'independentisme català (que no amaga una visió política comú per a catalans, valencians i balears).

Com ya havem indicat en paràgrafs anteriors, **la sempre positiva o convivència entre territoris de similar llengua s'ha d'harmonisar en el respecte tant a la diversitat lingüística** (sense subordinacions d'unas modalitats respecte ad atres) **com a la consciència lingüística dels parlants** (en el cas dels valencians és, a dia de hui, majoritàriament autoctonista, com s'indica en l'apartat 3 del present document), **a la consciència cultural** (els valencians majoritàriament no es consideren part de la cultura catalana) i **a la pròpia identitat** (el Poble Valencià no es considera part del Poble Català, o d'una supranacionalitat catalana).

d facilitar i/o fomentar l'us de les llengües regionals o minoritàries per mijos distints dels especificats en els apartats anteriors.

926. En el seu segon informe d'evaluació (paràgrafs 1016-1019), el Comité d'experts va considerar que este compromís s'havia complit i va invitar a les autoritats a

23 Vore el recent artículo “Acció Cultural lleva recibidos 30 millones para implantar el catalanismo en Valencia” en *Las Provincias*, edició del 23/09/2018:

<https://www.lasprovincias.es/politica/accion-cultural-catalanismo-valencia-20180924081808-nt.html>

[Recuperat el 24/09/2018]

Entre atres coses, ACPV rep anualment de la Generalitat de Catalunya una subvenció de més de 650.000 euros a l'any per a pagar l'hipoteca de l'edifici central de l'entitat en la ciutat de València.

Consultar l'article “Puigdemont pagó 654.000 euros a Acció Cultural dos meses antes del referéndum”, en el diari *Las Provincias*, edició del 06/08/2018: <https://www.lasprovincias.es/politica/puigdemont-pago-accion-cultural-654000-20180805230705-nt.html> [Recuperat el 06/08/2018]

24 Vore el recent artículo “Escola Valenciana recibe casi dos millones de euros de Cataluña desde 2005” en *Las Provincias*, edició del 03/10/2018: <https://www.lasprovincias.es/politica/escola-valenciana-recibe-casi-dos-millones-catalunya-desde-2005-20181003113845-nt.html> [Recuperat el 03/10/2018]

formular observacions sobre l'aplicació de l'article 16 de la Llei sobre l'ús i l'ensenyança del valencià en la pròxima ronda de supervisió.

927. El tercer informe periòdic (pàgines 686 a 687) enumera les campanyes portades a terme pel govern valencià per a promoure l'ús del valencià en diferents sectors, inclosos hostaleria, festivitats, registres de propietat i notaris, i taxis i el lloc web del motor de busca Google.

928. El Comité d'Experts acull en satisfacció estes iniciatives i conclou que el compromís seguix complint-se.

En relació ad este punt, volem puntualisar que la campanya portada a terme pel govern valencià per a promoure l'ús del valencià en el motor de busca Google, que va ser valorat positivament pel Comité d'Experts, va ser infructuosa. Per lo que les nostres entitats pogueren saber a través de contactes en els responsables polítics d'esta iniciativa, **l'empresa tecnològica Google va aduir problemes tècnics relacionats en l'absència d'un còdic ISO-639 per al valencià diferenciat del còdic "ca/cat" que s'usa actualment per al conjunt del valencià i el català.**

Este punt dificulta en gran mida una de les nostres principals reivindicacions, compartides en entitats particularistes i que estan en consonància en els punts del dictamen de la AVL que havem comentat en paràgrafs anteriors: **la disponibilitat de versions valencianes de continguts textuais i audiovisuals, aixina com de les principals ferramentes informàtiques.**

A tal fi, els firmants d'este informe resaltem, com a necessitat inajornable, **l'adjudicació d'un còdic ISO-639 per al valencià**, que permeta vehicular adequadament en Internet les versions en estàndart valencià. Una reivindicació històrica del valencianisme idiomàtic que, a dia de hui, encara no s'ha vist complida.

4.4 Informe d'evaluació del quart cicle de control

Sobre l'informe d'evaluació del quart cicle de control, elaborat pel Comité d'Experts i en data d'adopció 20/03/2015²⁵, considerem necessari matisar els següents punts:

563. D'acort en l'informació brindada en el quart informe periòdic, existixen algunes millores en varis òrguens de l'Administració General de l'Estat, la majoria d'ells relacionats en la presència del valencià en els llocs web ministerials.

En este punt cal matisar que tant en el periodo del quart cicle de control com en l'actualitat, molts poques pàgines web depenents de l'administració general de l'Estat tenen versió en valencià diferenciada del català, i les poques que en tenen no apliquen,

²⁵ <https://rm.coe.int/16806f0658> (versió en anglés) [Recuperat el 05/08/2018]

no ya les formes recomanades per la RACV com a entitat normativa autoctonista, sino ni tan sols les formes recomanades per l'entitat normativa AVL, d'us supostament obligatori per les administracions públiques d'acort en la legislació actual; oferint per tant una versió poc pròxima als valenciaparlants per estar molt acostada al català estàndart.

Considerem que este fet provoca que la majoria dels valenciaparlants preferixquen accedir a les versions en castellà, llengua en la que són plenament competents, abans que accedir a una versió d'una modalitat llingüística pròxima pero que no és la seua.

593. D'acort en l'informació proporcionada en el quart informe periòdic, el Pla per a Promoure el Coneiximent i l'Us del valencià inclou la formació llingüística, tant general com a especialisada, per als empleats del Govern de la Comunitat Valenciana. El pla aborda l'activitat de capacitació en sí mateixa, el paper del valencià en el progrés professional, la generalisació del traductor SALT (Diccionari Traductor Valencià), i la línia programa "Deprendre valencià".

En este punt volem puntualisar que l'antic traductor castellà <> valencià SALT²⁶, que proporcionava versions en valencià prou allineades en les recomanacions particularistes de la AVL, ha segut substituït per Salt.usu²⁷, que es basa en els "Criteris llingüístics" elaborats pel govern valencià en 2016²⁸, de tendència anexionista.

Estos criteris, que s'aparten de les recomanacions de la AVL en aspectes prou importants, **han segut fortament criticats inclús per membres de l'ent normatiu²⁹ per supondre una tornada al model llingüístic inadequat dels anys 80 del segle passat**, d'inspiració clarament anexionista i que tant perjudicà a la normalisació de l'us del valencià.

Les entitats redactores d'este informe, des de la discrepància respecte al model llingüístic que defenem, compartim en gran mida eixe anàlisis fet des del particularisme

26 Anteriorment depenent de la Generalitat Valenciana, pero transferit al mig de comunicació *Las Provincias*. Se pot consultar en: <http://traductor.lasprovincias.es/>

27 Se pot consultar en: <http://www.salt.gva.es/es>

28 RESOLUCIÓ de 23 de novembre de 2016, del director general de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme, per la qual s'aproven els criteris lingüístics d'aplicació a l'Administració de la Generalitat i els seus ens instrumentals. [2016/9261]

29 L'acadèmic de la AVL Aberlard Saragossà publicà tres articles en el diari *Levante-EMV*, en una sèrie nomenada "Els criteris lingüístics de la Generalitat".

1) "Els 'Criteris' de la DGPL i les lleis valencianes":

<https://www.levante-emv.com/opinion/2017/06/08/els-criteris-dgpl-i-les/1577506.html> [Recuperat el 05/08/2018]

2) "Recomanacions de l'AVL que la DGPL no ha atés":

<https://www.levante-emv.com/opinion/2017/06/10/recomanacions-lavl-dgpl-ates/1578538.html> [Recuperat el 05/08/2018]

3) "Els 'Criteris': Un retorn cap al passat": <https://www.levante-emv.com/opinion/2017/06/12/els-criteris-retorn-cap-passat/1579183.html> [Recuperat el 05/08/2018]

També tracta est assunt en el seu últim llibre "El valencianisme llingüístic", Ed. Àrbena, València, 2018.

llingüístic que se supon que és la postura oficial de la AVL. No obstant, trobem a faltar un posicionament explícit de la AVL, com a entitat, en relació a l'adequació o no del nou model llingüístic promocionat des del nou govern autonòmic, clarament anexionista.

602. Durant la visita sobre el terreny, els representants de les ONG varen informar al Comité d'Experts de que actualment no hi havia una estació de ràdio regional en valencià i que l'alcanc de la radiodifusió a través de la ràdio local era molt llimitat.

[...]

608. Durant la visita sobre el terreny, algunes ONG varen informar al Comité d'Experts de que encara no hi havia televisió regional disponible en valencià i que la cobertura pels canals locals era molt llimitada.

En el periodo del quint cicle de control (2014-2016) encara no es disponia d'una radiotelevisió d'àmbit autonòmic en valencià, despuix del tancament de Radio Televisió Valenciana (RTVV).

A data de hui, i des de fa uns pocs mesos, els valencians tornem a tindre una televisió autonòmica, en relació a la qual farem unes consideracions en l'apartat 5 del present document.